

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบของการศึกษาการเรียนรู้ของมนุษย์เป็นอย่างมาก การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นผลสืบเนื่องมาจากพลังและศักยภาพของเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการจัดข้อจำกัดทางกาลเวลาและระยะทาง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลเกิดได้ตลอดเวลาและทุกสถานที่ ดังนั้นองค์การต่างๆจึงพยายามประยุกต์ใช้เทคโนโลยี สารสนเทศเพื่อมุ่งพัฒนาศาสตร์และสาขาวิชาต่างๆอย่างต่อเนื่อง ส่วนภาคการศึกษาในภาพรวมแล้ว สามารถจำแนกคุณลักษณะและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้เพื่อการศึกษาในมิติที่สำคัญๆเพื่อ ลดความเหลื่อมล้ำของโอกาสทางการศึกษาโดยใช้เป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ช่วยในการจัดการและบริหารการศึกษาและใช้เพื่อกิจกรรมการฝึกอบรมทางไกล (ไพรัช รัชชพงษ์, และพิเชฐ ดุรงคเวโรจน์, 2541, หน้า ข) ระบบการศึกษาทางไกลเป็นเทคโนโลยีสารสนเทศประเภทหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในหลายประเทศ ทั้งประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา โดยมีจุดเด่นคือทำให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษา โดยเฉพาะชุมชนที่ห่างไกล ลดปัญหาการขาดแคลนครู อาจารย์ ผู้เชี่ยวชาญในบางสาขาวิชา ช่วยให้มีคุณภาพและมาตรฐานการเรียนการสอนที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาคุณภาพประชากรของประเทศ รวมทั้งเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปสอนของครูอีกด้วย และเป็นเรื่องที่วงการศึกษายอมรับว่ามีผลดีต่อการศึกษาสมัยใหม่อย่างมากและเริ่มต้นตัวกับการเรียนการสอนชนิดนี้มากขึ้น เพราะอาจารย์ชำนาญการวิชาหนึ่งๆ มักจะอยู่ส่วนกลางหรือในเมือง ทำให้ผู้เรียนต่างจังหวัดหมดโอกาสจะได้เรียนกับอาจารย์ดี (ฟ้าฟื้น เบญจล, 2542, หน้า 25)

โครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งดำเนินการโดยมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมติดตั้งสถานีผ่านดาวเทียมเพื่อออกอากาศการเรียนการสอนและรายงานทางการศึกษา ณ โรงเรียนวังไกลกังวล ตั้งแต่วันที่ 5 ธันวาคม 2538 เป็นต้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาระดับมัธยมศึกษาของโรงเรียนในภูมิภาคต่างๆ ให้ได้มาตรฐานใกล้เคียงกัน รวมทั้งแก้ไขปัญหขาดแคลนครูระดับมัธยมศึกษา สนับสนุนให้ทุกโรงเรียนในทุกสังกัดเกิดความคล่องตัวในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนในวงกว้าง และเพื่อเป็นแนวทางในการประชาสัมพันธ์การเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดการศึกษา การชี้แจงนโยบายทางการศึกษา ให้แก่หน่วยงานต่างๆ และประชาชน ได้รับข้อมูลอย่างรวดเร็วและทันเหตุการณ์ (ไพรัช รัชชพงษ์, 2539, หน้า 58) มุ่งผลด้านขยายโอกาสในเชิงปริมาณ มีผลให้สถานศึกษาต่างๆ ที่จัดการศึกษาในระบบชั้นเรียนมีโอกาสขยายการดำเนินงานได้ในวงกว้างมากขึ้น สามารถเข้าถึงนักเรียนรวมทั้งประชาชนผู้สนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติม ในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนในด้านคุณภาพนั้น การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมได้มีส่วนทำให้นักเรียนในชนบทห่างไกลมีโอกาสดำเนินการเรียนรู้และ

การศึกษาเล่าเรียนเท่าเทียมกับนักเรียนในเมืองอีกด้วย (ขวัญแก้ว วัชโรทัย, 2545, หน้า 6) โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานทรัพย์จำนวน 50 ล้านบาท ให้องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทยทูลเกล้าฯ ถวายเพื่อเป็นทุนประเดิมก่อตั้งมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมขึ้นและกรมสามัญศึกษากระทรวงศึกษาธิการจัดสรรงบประมาณเพื่อการลงทุนและดำเนินการในระยะแรกจำนวนมากโดยเฉพาะในปีงบประมาณ 2543 กรมสามัญศึกษาใช้งบประมาณเพื่อการดำเนินการตามโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมเป็นเงิน 326,365,100 บาท (กรมสามัญศึกษา, 2544, หน้า 91) เพื่อดำเนินการจัดหาอุปกรณ์การรับสัญญาณวิทยุโทรทัศน์จากดาวเทียมให้กับโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษาโรงเรียนละ 1 ชุด และครบทุกโรงเรียนในปีการศึกษา 2545 ส่วนการเลือกใช้ประโยชน์ของโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมนั้นขึ้นอยู่กับสภาพความต้องการของโรงเรียนแต่ละแห่งเป็นสำคัญ

ในโครงการการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ได้มีหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกโรงเรียนเข้าโครงการโดยพิจารณาคัดเลือกจากหลักเกณฑ์ต่อไปนี้ 1) เป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษา 2) อยู่ในท้องถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลคมนาคม 3) ขาดแคลนครูผู้สอนและครูวิชาพิเศษ 4) โรงเรียนในโครงการพระราชดำริและโครงการเฉลิมพระเกียรติ และ 5) โรงเรียนที่มีความสนใจขอเข้าร่วมโครงการ (มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม, 2441, หน้า 2-5)

เจ้าคุณพระอุดมประชาพร (อสงกต ดิกขปัญญโญ) วัดพระบาทน้ำพุ จังหวัดลพบุรี ได้มีนโยบายสร้างโรงเรียนถวายเนื่องในมหาวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีพระชนมายุครบ 72 พรรษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรองรับปัญหาบุตรหลานของผู้เสียชีวิตด้วยโรคเอดส์ อีกทั้ง เป็นการสนองนโยบายของมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในการสร้างโรงเรียน ตามภูมิภาค ภาคละ 1 แห่ง และได้ขอพระราชทานนามโรงเรียนนี้ว่า “โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33” เป็นโรงเรียนประจำ ประเภทการศึกษาสงเคราะห์ โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ

จากการที่โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ได้ใช้การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม เพื่อยกระดับคุณภาพทางการศึกษาและทรัพยากรมนุษย์ให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศในระดับมัธยมศึกษาและการศึกษาสงเคราะห์ และเพื่อทดแทนการขาดแคลนบุคลากรในด้านครูผู้สอน ในด้านความรับผิดชอบดูแล ในด้านความเป็นอยู่ของนักเรียนตลอด 24 ชั่วโมง เนื่องจากตัวนักเรียนเหล่านี้มีความแตกต่างในด้านเชื้อชาติ ศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ฐานะทางเศรษฐกิจและสภาพครอบครัว ในด้านการเรียนการสอนด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งที่ผ่านมาในการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมได้มีปัญหาลุप्तรรค ดังนี้

ปีการศึกษา 2542 โรงเรียนจัดการศึกษาโดยใช้ตารางสอนของสถานีวิทยุโทรทัศน์ การศึกษาทางไกลระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในรายวิชาที่สอนบางรายวิชา ยังไม่ตรงและสอดคล้องกับตารางที่จัดทำทางสถานีโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในด้านการรับสัญญาณไม่แน่นอน เครื่องรับสัญญาณ (IRD) ไม่ทำงานอย่างต่อเนื่อง นักเรียน และครูอาจารย์ ยังไม่คุ้นเคยกับระบบทางไกล

ปีการศึกษา 2543 โรงเรียนจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1-2 และมัธยมศึกษาปีที่ 4-5 ทุกรายวิชาที่เปิดสอน ยังไม่สามารถบันทึกรายการในรายวิชาได้ครบทุกรายวิชาได้เฉพาะวิชาหลักเท่านั้น

ปีการศึกษา 2544 – 2545 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายทุกรายวิชา

ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนจัดการเรียนการสอนทางการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับชั้นมัธยมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2,3,5,6 ทางสถานีต้นทางได้เปลี่ยนมาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แต่ทางโรงเรียนยังคงใช้หลักสูตรการศึกษาพุทธศักราช 2533 ซึ่งรายวิชาจะไม่ตรงกัน

ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับชั้นมัธยมศึกษา ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3และระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทางสถานีต้นทางได้เปลี่ยนมาใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 แต่ทางโรงเรียนยังคงใช้หลักสูตรการศึกษาพุทธศักราช 2533 ซึ่งรายวิชาจะไม่ตรงกัน

ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนได้จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ให้มีความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จากการประเมินในแต่ละปีที่ผ่านมา โรงเรียนได้พบปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมในหลายๆ ด้าน โดยเฉพาะในช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 การใช้หลักสูตรในการสอนทางโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ใช้หลักสูตรการศึกษาปี 2533 ในบางรายวิชายังไม่ตรงกับโรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมต้นทาง บุคลากรมีไม่เพียงพอในการควบคุมดูแลการเรียนการสอน ครูคนเดียวสอนหลายวิชา นักเรียนให้ความสนใจในการเรียนการสอนน้อยลงเพราะบางเนื้อหาวิชาเร็วเกินไป ทำให้นักเรียนเรียนไม่ทันและไม่เข้าใจ นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาบางคน มีพื้นฐานการเรียนที่ต่ำเวลามาเรียนด้วยการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมบางครั้งก็อ่านและจดไม่ทันตามเนื้อหาของวิชาที่เรียน จึงส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนบางรายวิชาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ เช่น คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ซึ่งใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้นำมาใช้อย่างจริงจังในปี 2549 (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ,2549,หน้า 20-25)

จากการศึกษางานวิจัยจำนวนมาก พบว่า การพัฒนาด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ยังมีปัญหาอีกหลายอย่าง ดังงานวิจัยของเดือนเพ็ญ ชิวพิมาย (2540,บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยการติดตามประเมินผลการใช้ระบบการศึกษาทางไกลในโครงการเครือข่ายสารสนเทศ เพื่อพัฒนาการศึกษา ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่สำคัญคือ การขาดแคลนด้านงบประมาณ ระยะเวลาการประชาสัมพันธ์มีน้อย บุคลากรขาดทักษะและประสบการณ์ในการสอนโดยใช้สื่อทางไกล ระบบสัญญาณภาพและเสียงไม่สมบูรณ์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ รัศมี พรตเจริญ (2542, บทคัดย่อ) ได้สำรวจความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาโทสาขาวิทยบริการ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ต่อการเรียนการสอนทางไกล ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ

ในการเรียนการสอนทางไกลส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับระบบสัญญาณ ความล่าช้าของตำราที่ส่งมาไม่ทันความต้องการของนักศึกษา สอดคล้องกับเกษม ชาวคำเขตร์ (2542, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียม ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในจังหวัดเชียงราย ผลการศึกษา พบว่า โรงเรียนปลายทางส่วนใหญ่มีการวางแผนแต่ไม่ชัดเจน ตำราการถ่ายทอดทางอากาศไม่ตรงกับตารางเรียนของโรงเรียน เอกสารประกอบการเรียนด้วยระบบทางไกลผ่านดาวเทียมมีน้อยและได้รับมาล่าช้า การติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนปลายทางกับโรงเรียนต้นทางที่โรงเรียนวังไกลกังวลหัวหินลำบาก ส่วนปัญหากิจกรรมการเรียน การสอนทางไกลผ่านดาวเทียม นักเรียนปลายทางมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนน้อย ครูผู้สอนและนักเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า กระบวนการพัฒนาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมจึงเป็นสิ่งสำคัญ ในการที่จะช่วยพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงเห็นความจำเป็นที่จะต้องมีการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม โดยให้ทราบแน่ชัดก่อนว่าโรงเรียนมีสภาพการเรียนการสอนเป็นอย่างไร มีลักษณะที่เป็นต้นเหตุของปัญหาในการจัดกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนของนักเรียนมากน้อยเพียงใดดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไข ปัญหา การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม : กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 เพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับการพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ให้มีคุณภาพและมีมาตรฐาน ตามความมุ่งหมาย หลักการ และแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรต้องการ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม : กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู เมื่อจำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน ที่มีต่อสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม: กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33
3. เพื่อเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของนักเรียน ช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ที่มีต่อ สภาพ ปัญหา การจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม: กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33
4. เพื่อศึกษาแนวทางแก้ไขปัญหการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม : กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 และผู้บริหารโรงเรียนในเครือข่ายที่จัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการกำหนด วางแผน

แก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนา กระบวนการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยมีความสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

2. นักวิชาการ ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทาง ในการกำหนด วางแผน แก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมและพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ในสังกัดให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยตอบสนองความต้องการของชุมชน สังคม และประเทศชาติ ตามแนวปฏิรูปการศึกษาต่อไป

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่

ครู และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 723 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 46 คน เป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 677 คน จำแนกเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 372 คน และนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 305 คน (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33, 2551, หน้า 6)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเนื่องจากประชากรมีจำนวนที่แน่นอน (finite populations) สูตรที่ใช้ในการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างจึงใช้สูตรยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % หรือมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (สุวีย์ศิริโกศาภิรมย์, 2546, หน้า 445) จากการคำนวณได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 257 คน จำแนกเป็นครู จำนวน 16 คนและเป็นนักเรียน จำนวน 241 คน แบ่งเป็นนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 133 คน และนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 จำนวน 108 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ผู้วิจัยได้จำแนกกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามออกเป็นกลุ่มๆ จำนวน 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มครู กลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และกลุ่มนักเรียนช่วงชั้นที่ 4

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครูผู้สอนและนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม : กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ใน 6 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของครู ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อโสตทัศนูปกรณ์ ด้านการนิเทศติดตาม และด้านการวัดและประเมินผล

นิยามคำศัพท์เฉพาะ

สภาพ หมายถึง สิ่งที่เป็นอยู่หรือดำรงอยู่ในปัจจุบัน มีความสอดคล้องกับสิ่งที่ปฏิบัติอยู่ และเป็นไปตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดการพัฒนา

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่เป็นอุปสรรค และข้อขัดข้องที่พบในการดำเนินงานการจัดการศึกษา ด้วยระบบการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33

แนวทางแก้ไขปัญหา หมายถึง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครู และนักเรียนช่วง ชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ 33

การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม หมายถึง การจัดการศึกษาที่โรงเรียนปลายทางรับ การถ่ายทอดกิจกรรมการเรียนการสอนผ่านโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียม โดยการส่งสัญญาณ ผ่านดาวเทียมจากสถานีต้นทางโรงเรียนวังไกลกังวล

ความพร้อมของครู หมายถึง การเตรียมการที่เหมาะสมของครูผู้สอนในด้านต่างๆ ที่ เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หรือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ทั้งใน ห้องเรียน และนอกห้องเรียน ได้แก่ การวางแผนการสอน การเตรียมการสอน การเตรียมสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวิชาการสอน การเตรียมสถานที่ทำการสอนตามแผนการสอน การเตรียมตัวของผู้สอนด้านบุคลิกภาพ และการใช้ภาษาที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

สถานที่ และสภาพแวดล้อม หมายถึง สถานที่และสภาพแวดล้อมต่างๆ ที่ครู หรือ โรงเรียนจัดขึ้น สำหรับใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียน ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เพื่อให้ ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายในรูปแบบต่างๆ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการ หรือวิธีการในลักษณะต่างๆ ที่ ครูผู้สอนจัดให้กับผู้เรียนทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ ให้กับผู้เรียน โดยวิธีการที่หลากหลาย บุคลากร และมุ่งเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ

สื่อโสตทัศนูปกรณ์ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกในรูปแบบต่างๆ รวมถึงการประยุกต์ใช้ เครื่องมือ อุปกรณ์ต่างๆ มาเป็นสื่อในการจัดการ และบริหารการศึกษา ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย และความคล่องตัวในการทำงานทุกๆ ด้าน และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดียิ่งขึ้น

การนิเทศติดตาม หมายถึง กระบวนการหรือวิธีการติดตามตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน การวางแผน กำหนดวิธีการประเมิน และการประเมินผล ที่ยึดจุดมุ่งหมายของหลักสูตรเป็น ประการสำคัญ การนิเทศติดตาม นี้สามารถดำเนินการได้เป็น 3 ลักษณะ คือ ก่อนการดำเนินการ ขณะดำเนินการ และหลังดำเนินการ

การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการที่ใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อวัด ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งมีกระบวนการการตัดสินใจคุณค่าของสิ่ง หรือการกระทำอย่างมีระบบ โดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมใน การวัดผลและประเมินผลเพื่อนำผลการวัดผลและประเมินผลนั้นมาพัฒนาปรับปรุงในการจัด กิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์และมีคุณภาพต่อไป

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 หมายถึง โรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นโดยมูลนิธิราชประชานุเคราะห์

ในพระบรมราชูปถัมภ์ เป็นลำดับที่ 33 สังกัดกองการศึกษาสงเคราะห์ กรมสามัญ (เดิม) กระทรวงศึกษาธิการ เป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาแก่ผู้ยากไร้ ผู้มีความผิดปกติทางสังคม และผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะเด็กที่ได้รับผลกระทบจากโรคเอดส์

ครู หมายถึง ผู้ที่โรงเรียนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สอนโดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประกอบการเรียนการสอน ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ปีการศึกษา 2550 ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 4

สถานภาพในการปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง การปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนให้ปฏิบัติหน้าที่สอน โดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประกอบการเรียนการสอน ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ปีการศึกษา 2550 ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 4

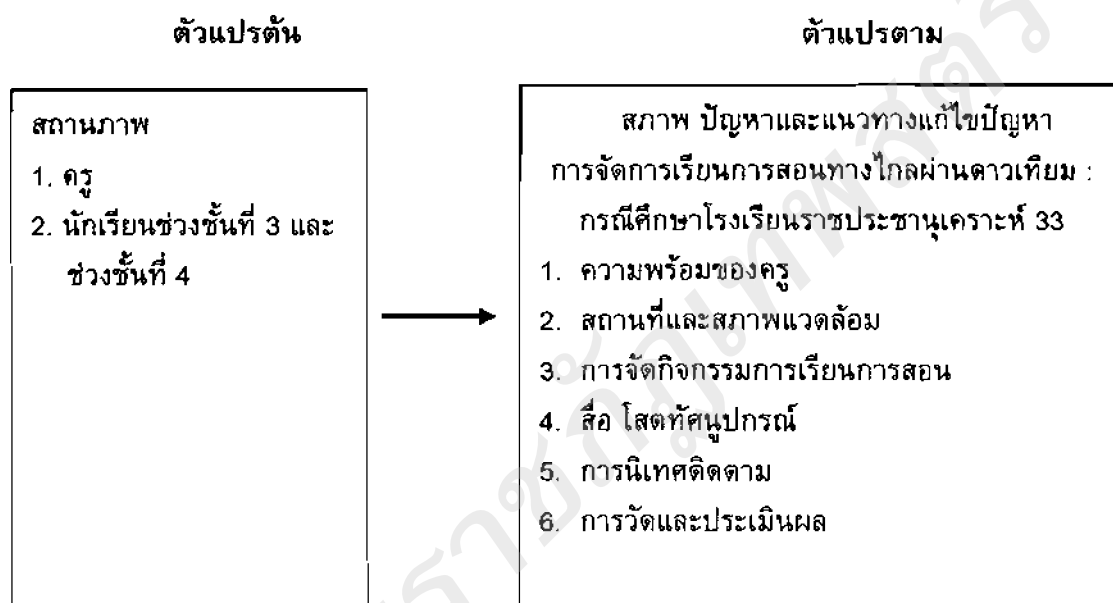
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของครู ซึ่งเป็นผู้ที่โรงเรียนมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่สอน โดยใช้สื่อการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมประกอบการเรียนการสอน ในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ปีการศึกษา 2550 ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 1 ถึงช่วงชั้นที่ 4 โดยนับตั้งแต่วันแรกที่เริ่มเข้ามาปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 จนถึงปีการศึกษา 2550

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 ที่เรียนในช่วงชั้นที่ 3 และนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 ปีการศึกษา 2550

สถานภาพการศึกษา หมายถึง ระดับชั้นการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 และระดับชั้นการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ช่วงชั้นที่ 4 ซึ่งประกอบด้วย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ในครั้งนี้ มีตัวแปรที่ศึกษา 2 ตัวแปร คือ ตัวแปรต้น ได้แก่ สถานภาพของครู และนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และช่วงชั้นที่ 4 และตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม กรณีศึกษาโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 33 โดยใช้องค์ประกอบของแต่ละรายวิชาที่สำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไทยไกลผ่านดาวเทียม ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน คือ ด้านความพร้อมของครู ด้านสถานที่และสภาพแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อ วัสดุทัศนูปกรณ์ ด้านการนิเทศติดตาม และด้านการวัดและประเมินผล ดังภาพ 1 ดังนี้



ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

1. สภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ของครูแตกต่างกัน เมื่อ จำแนกตามสถานภาพในการปฏิบัติหน้าที่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการ ปฏิบัติงาน
2. สภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม ของนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 และนักเรียนช่วงชั้นที่ 4 แตกต่างกัน